

ZDRAVSTVENI ZNAČAJ I MJERE ZA SUZBIJANJE GLODAVACA

1. BIOLOGIJA GLODAVACA

Glodavci koji su od zdravstvenog značaja i koji najčešće žive u neposrednom okolišu ljudi su kućni miš i štakor (smeđi i crni). Ovi glodavci su najaktivniji u proljeće (zbog potrage za svježom hranom i vodom) i u jesen (zbog skupljanja „zimnice“ za sebe i svoju mladunčad). Tijekom zime, s obzirom na to da nemaju sposobnost samoregulacije svoje tjelesne temperature, uglavnom miruju i nalaze topla i skrivena mjesta i često žive u većim ili manjim zajednicama. Ljeti izlaze samo ako su žedni do bilo kakvog izvora vode. S obzirom na to da su svejedi ne biraju vrstu hrane, ako im je dostupna i „ponuđena“. S obzirom na to da su to uglavnom plahe životinje, aktivnije su tijekom noći, ali ako su u velikom broju i gladuju ili su bolesne moguće ih je vidjeti tijekom dana. Kreću se najčešće „utabanim“ stazama uz rubove zidova i nastambi.

Sl.1 Kućni miš

Sl.2 Smeđi štakor

Sl.3 Crni štakor

2. MJESTA BORAVKA I AKTIVNOSTI

S obzirom na to da u pogledu hrane nisu izbirljivi, mogu jesti sve što im je dostupno i blizu njihovog gnijezda i staništa. Miševi vole više usitnjenu hranu poput zrnca pšenice, kukuruza i sl., dok štakori

nisu jedu sve što im se ponudi pogotovo ako im je hrana, bilo biljnog, bilo životinjskog podrijetla, dostupna. Pogotovo vole biti na tihim i mirnim mjestima jer tamo imaju dobar zaklon (tavani i podrumi) i na mjestima u kojima im je dostupna hrana za ljudsku ili životinjsku prehranu (skladišta hrane u zatvorenim i otvorenim prostorima koja nije zaštićena od pristupa glodavcima kao i gomilanje kućnog otpada). Za ulaz im je dovoljna pukotina od 6 mm za miševе i 10 mm za štakore zbog savitljivog tijela.

Sl.1 Kukuruznjak

Sl.2 Mljeveni nezaštićeni kukuruz

Sl.3 Otpad u tekućoj vodi

Sl.4 Kućni otpad

3. TRAGOV I PRISUTNOSTI GLODAVACA

Glodavci tijekom svoje aktivnosti ostavljaju vidljive tragove poput izmeta, nagriženih predmeta i hrane, aktivne rupe i sl.

Sl.5 Usporedba veličine izmeta miša, zrnca riže i izmeta štakora

Sl.6 Štete na kukuruzu

Sl.7 Štete na uskladištenom krumpiru

4. BOLESTI KOJE PRENOSE

- Mišja (hemoragijska) groznica - uzročnik je virus koji se nalazi u osušenim sekretima miševa, a čovjek se zarazi udisanjem prašine u kojoj se nalaze virusi te kao posljedicu može imati akutno oštećenje bubrega.
- Trihinelozu - uzročnik je parazit trihinelu spiralis koja parazitira u glodavcima i kojima se hrane svinje u kojima se ovaj parazit „učahuri“ u mišićnom tkivu tj. mesu te ako se ne provede tzv. trihineloskopija može dovesti do oboljenja kod ljudi s mogućim komplikacijama poput zatajenja srca ili poremećaja srčanog ritma.
- Bjesnoća - uzročnik je virus koji se prenosi ugrizom štakora
- Salmoneloza - uzročnik je bakterija koja se nalazi u izmetu glodavca koji onda može zagaditi hranu za ljudsku potrošnju.
- Bolest štakorskog ugriza - uzročnici su bakterije koje se ugrizom štakora kroz oštećenu kožu mogu doći na čovjeka.

5. SPREČAVANJE ULASKA GLODAVACA U OBJEKTE GDJE SE ČUVA HRANA

- Vrata i prozori bez pukotina kroz koje se mogu provući glodavci kao i postavljanje guste zaštitne mreže na prozorima i kukurušnjacima kroz koje se glodavci ne mogu uvući. Kukuruznjaci se mogu još dodatno zaštititi radi sprečavanja ulaska glodavaca ugradnjom limenih tanjura na stalke ispod kukurušnjaka.
- Spremnici hrane za životinje (bačve, posude i sl.) trebaju biti bez pukotina i s poklopcem čime se onemogućuje pristup glodavcima.
- Hrana za ljudsku potrošnju treba biti pravilno uskladištena na odgovarajućoj temperaturi i onemogućen pristup glodavcima.
- Uklanjanje svih vidova otpada (krupni otpad i ostaci hrane) kao moguća mjesta za zaklon i prehranu glodavaca. Krupni otpad treba otpremiti na predviđena i legalizirana odlagališta, a ostatke hrane treba odlagati u odgovarajuće spremnike s poklopcem koji se redovito prazne.

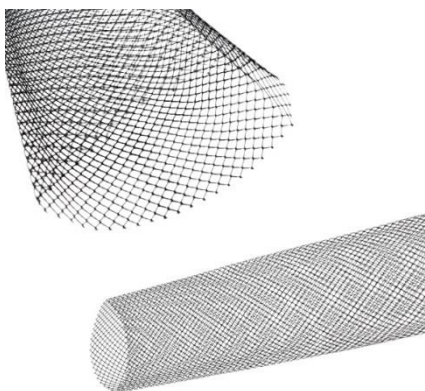
Sl.8 Limeni tanjuri obrnuto položeni na stalcima kukurušnjaka (označeni crvenom bojom)

Sl.9 Spremnik za hranu sa poklopcem

Sl.10 Spremnik za otpad sa poklopcem

Sl.11 Zaštitna mreža protiv glodavaca

NAPOMENA: Postavljanje meka (mamaka, otrova) besplatno provode ovlašteni izvođači DDD mjera sukladno zakonskim aktima, dva puta godišnje (proljeće, jesen) kada je aktivnost glodavaca najveća i to na mjesta gdje je uočena prisutnost glodavaca unatoč provedbi mjera sprečavanja (njih provode vlasnici objekata). Dakle postavljanje meka je samo nadopuna mjera sprečavanja prisustva i zadržavanja glodavaca, a ne osnovna mjera.